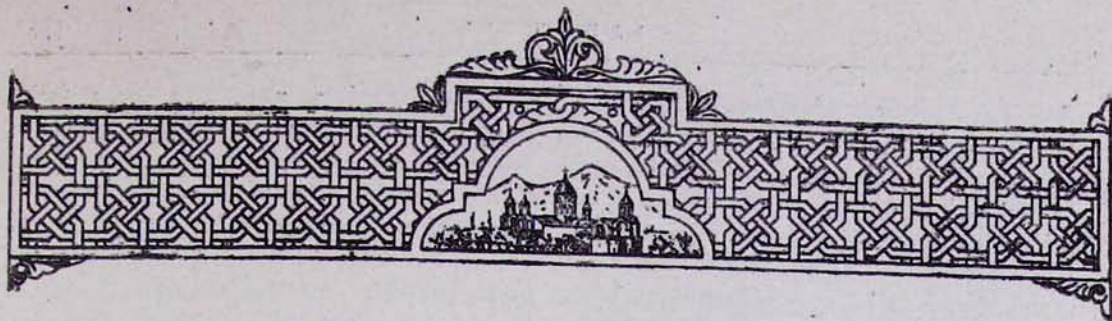

Խ Մ Բ Ա Գ Ր Ա Կ Ա Ն

ԱՌԱՔԵԼԱՇԱՎԻՂ ՀԱՅՐԱԿԵՏԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ

ույն րվականի սեպտեմբերի վերջերին, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում, հանդիսավոր իրադրության մեջ ու խանդավառ մթնոլորտում, կրացվի Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու գերագույն օրենսդիր մարմինը՝ Ազգային-եկեղեցական սրբագումար ժողովը՝ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ընտրության համար:

Ազգային-եկեղեցական համազգային ժողովի աշխատանքները կտևեն մինչև սեպտեմբերի 30-ը: Հայրապետական ընտրությունից բացի, ժողովում կիննարկվեն Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու համար հրատապ և մեծ կարևորություն ունեցող մի շարք հարցեր՝ կապված մեր եկեղեցու հետագա աշխատանքների հետ:

Ընդունված հեռավանդ սովորությունների համաձայն, որոնք օրենքի նվիրականություն և ուժ են ստացել վաղուց հայ հավատացյալ ժողովրդի կրոնական ըմբռնումների մեջ, համազգային եկեղեցական պատկանելի ընտրական ժողովը կգումարվի Մայր Տաճարում, և դռնփակ նիստում, պատգամավորների հանդիսավոր երդումից հետո, գաղտնի փնտրությամբ, կընտրվի Ամենայն Հայոց Հայրապետը:

Պատմական, հավետ անմոռանալի օրեր են լինելու Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու համար, որովհետև Ամենայն Հայոց

Հայրապետի ընտրությունը միշտ էլ հանդիսացել է նշանակալից ազգային-եկեղեցական իրադարձություն հայ կյանքում:

Արդեն Մայր Աթոռ են ժամանել քե՛ Հայրենի երկրի, քե՛ Սովետական Միության և քե՛ Սփյուռքի մեր քեմերի սիրելի պատգամավորները:

Վստահ ենք, որ Ազգի և եկեղեցու անունից ընտրված այդ ազնիվ, հայրենասեր ու էջմիածնասեր պատգամավորները, ինչպես միշտ, այս պատմական ընտրության առթիվ ևս, կգտնվեն իրենց պարտականության, կոչման բարձրության վրա:

Նրանց Հայրենիք են քերել Սովետական Հայաստանի պայծառ իրականությունն ու Հայրենյաց սերը, հայ ժողովրդի կարոտը, Ս. Էջմիածնի անունն ու խորհուրդը, Ամենայն Հայոց Հայրապետության հմայքն ու պատմական նշանակությունը:

Լցված դեպի Հայրենիքն ու Ս. Էջմիածինը այդ բարձր գիտակցությամբ, անհա նրանք՝ մեր ժողովրդի ներկայացուցիչները եկել են իրենց հայրենասիրական, էջմիածնասիրական պարտքը կատարելու Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու օրրան, հայ ժողովրդի Սրբություն Սրբոց Ս. Էջմիածնի հանդեպ, և վստահ ենք, որ նրանց միասնականության շնորհիվ, ժողովի օրակարգում դրված հարցերը միահամուռ և հաջող լուծում կստանան:

Պատգամավորների անկաշառ հայրենասիրությունից, եկեղեցասիրությունից է կախված Ազգային-եկեղեցական մեծ ժողովի աշխատանքների արդյունավետությունն ու բեղմնավորությունը:

Այս պատմական օրերին բովանդակ հայության սիրտն ու խոհերը բևեռվում են այս նվիրական վայրերում: Անցյալի ու ներկայի ողջ հայության սիրտն է բաբախում այս բուսանքին այս վայրերում:

Ս. Էջմիածին... Սրբազան Հայրենիք...

Ս. ԷԶՄԻԱԾԻՆԸ հայ հավատքի համար հանդիսացել է մեր ԱԶԳԱՅԻՆ-ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՎԵՐՆԱՍՏՈՒՆԸ, ուր Ս. Հոգու առաջնորդությամբ հավաքվել է բովանդակ հայ ժողովուրդը իր պատմության մերք մոայլ ու հակառակական օրերին, մերք երջանիկ ու փառքի օրերին, լույս ու հանապարհ որոնելու, կորով ու ներշնչում՝ իր ապագայի համար. «...էին ամենեքեան միաբան ի միասին...», ստանալու համար «գործքին ի Հոգույն Սրբոյ...», «...ն լցան ամենեքեան Հոգով Սրբով» (Գործք, Բ 1—4):

Ճշմարտության, արդարության, խաղաղության սիրով այդ աստվածային «գորացուցիչ, աստուածացուցիչ, միշտ ընդունող, սրբող» Ս. Հոգին է առաջնորդել մեր եկեղեցուն և ժողովրդին դարերի միջով իբրև «հեղին սին»: Այդ աստվածային Հոգով է ապրել և ստեղծագործել հայ ժողովուրդը, այդ Ս. Հոգու ներկայությամբ է գոյատևել Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցին, պանելով իր ազգային նկարագիրը, ուղղափառությունը, ժողովրդանվեր ռզին, մարդասիրական քրիստոնեական վեհ յղեալները, «վասն զի ուղղափառ հաստոյ քո լոյս, ո՛վ եկեղեցի Հայոց, ոչ նուազեցաւ, ի բարի սերմանս ցորենոյդ՝ որովն ոչ խառնեցաւ, զաղբիւր յստակ աւանդութեանց քոց՝ աղտաղտուկ ջուր օտարառի ուսմանց ոչ պղտորեաց, ի ստուգութեան և ի նշմարութեան հացն քո կենդանական՝ մեռելական խմոր և հերձուած քացախութեան չարութեան ոչ զանգեցաւ, յոսկի անբիծ հաստոյն և յարժաք լուսատեալի բանին՝ պղինձ ժանգաճոտ և կապար սևաքոյր ոչ գտաւ» (Հովհան Երզնկացի):

1955 թվականի հոկտեմբերի սկիզբները ցնծատուն է հանդիսանալու հայ հավատացյալ

ժողովրդի համար. որովհետև «մեր հախնայց և մեր ներկա Սրբություն Սրբոց, հայ քրիստոնյա մարդու Լուսո Տաճարը, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը իր սրբություններով, և մեր ներկա Մայր Հայրենիքը՝ իր պատմական հուշարձաններով, որպես մագնիսական ույծ բերել են հայ հավատացյալներին ու համախմբել պատմական Տաճարի շուրջ, բերել՝ Սփյուռքի պատգամավորներին Հայրենիքի կարոտն առնելու, Հայրենի Երկրի անցյալ ու ներկա հուշարձանները տեսնելու, ռգեշնչվելու և արձագանքելու հախնայց սրտառույզ զգացմունքներին. «եկայք շինեսցուք սուրբ զխորանն լուսոյ, քանզի ի սմա ծագեաց մեզ լոյս ի Հայաստան աշխարհի»:

Ազգային-եկեղեցական ժողովը, բացի իր գլխաւոր նշանակաւորությունից, կունենա նաև այլ կարևոր նշանակաւորություն: Սփյուռքի հայրենակարոտ ժողովրդի ներկայացուցիչները՝ Ազգային-եկեղեցական ժողովի մեծահարգ պատգամավորները, կարողիկոսական բնորոշության կապակցությամբ հնարավորություն կունենան համբուրելու Հայրենի սրբազան հողը, ողջագործելու Հայրենիքի իրենց հարազատների հետ, մոտիկից ծանոթանալու Հայրենիքի նվաճումներին և հայ ժողովրդի երջանիկ ու խաղաղ կյանքին, որը իր ձեռքում վերցրած իր կյանքը տնօրինելու ազատությունն ու իշխանությունը, իր հարազատ պետականության պայմաններում ժայռերից վարդեր է քաղում, քարերը փոխակերպում հացի, և իր ու ցալիք հայ սերունդների համար կերտում է նոր կյանք ու լուսավոր ապագա:

Պատգամավորները իրենց վերադարձին իրենց հետ կտանեն Ս. Էջմիածնի օրհնություններն ու նորընտիր Հայրապետի ողջույնները և Մայր Հայրենիքի սրտազին պատգամը Սփյուռքին:

Հայ ժողովրդի համար միշտ էլ նվիրական է եղել Հայրենիքի պատգամը և Մայր Աթոռի օրհնությունը: Տարագիր հայ ժողովրդի սիրտը բաբախել է միշտ հայրենասիրական ու էջմիածնասիրական բոցավառ զգացմունքով, որովհետև հայ ժողովուրդը, ուր էլ որ գտնվի, ազգային հայատնության ամենաազնիվ զգացմունքներով է լցված դեպի իր Սովետական Հայրենիքը և Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը:

Պատգամավորներին Մայրենի Երկիր է բերել եկեղեցասիրության և հայրենասիրության վառ զգացմունքը: «Հայ հավատացյալ ժողովրդի պատմական առանձնահատկությունն է այդ, եկեղեցասիրությունն ու հայրենասիրությունը սերտ կապված երևան բերել կյանքի կարևորագույն դեպքերի ժամանակ, Ս. Սահակի, Ս. Մեսրոպի և Վարդանանց ու Ղևոնդյանց օրերից սկսած»:

Սեպտեմբերի վերջերին մի նոր ու պատմական ամսաթիվ ևս ավելանալու է մեր ազգային-եկեղեցական տարեգրության մեջ: Այդ օրը ընտրվելու է Ամենայն Հայոց նոր կաթողիկոսը, որը կոչված է բազմելու Լուսավորչի պատմական Աթոռի վրա և հովվական ջուպը ձեռքին առաջնորդելու Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցին դեպի խաղաղ նավահանգիստ, Ազգի սիրով և Հայրենիքի գաղափարով: Ս. Էջմիածնի Գահն ու Գահակալները հանդիսացել են ազգային ինքնագիտակցության ու պահպանության հիմնական ազդակներ: «Հայոց Հայրապետությունը,— գրել է Վեհափառ Հայրապետը,— վեհ գաղափարների մի փունջ է, որ հյուսվել է Հայոց մեծ Հայրապետների ձեռքով»:

Այդ վեհ գաղափարների փնջի ամենավառ ծաղիկներն են եկեղեցասիրությունն ու հայրենասիրությունը, որոնք անբաժան փայլով ու բարմությամբ գեղեցկացրել են Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու մեծ Հայրապետների կյանքն ու գործունեությունը: Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցին միշտ էլ եղել է հայ ժողովրդի Սրբություն Սրբոցը: Հայ եկեղեցու կամարների տակ միշտ հենել է հայրենասիրության սրբազան գաղափարը: Մեր մեծ հոգևորականները եղել են միաժամանակ մեծ հայրենասեր, ինչպիսիք են Ս. Լուսավորիչը, Մեծն Ներսեսը, Ս. Սահակն ու Ս. Մեսրոպը, Ղևոնդ Երեցը, Ներսես Աշտարակեցին, Խրիմյան Հայրիկը, Դեռոզ Զ.ը: Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցին հայրենասիրական իր հաստատուն նկարագրով միշտ հանդես է եկել ներքին, պառակտողական, կենտրոնախույս ուժերի դեմ, որովհետև «ՀԱՅ ՆԿԵՂԵՑԻՆ ԿՆԵՏՐՈՆԵՆ Է ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ»: Եկեղեցասիրությունն ու հայրենասիրությունը մեր մեծ հայրապետների կյանքի և գործունեության էությունն է հանդիսացել:

1955 թվականին գումարված Ազգային-եկեղեցական ժողովը, պատվով ու սրբությամբ կատարելով իր պարտքը, Լուսավորչի Աթոռի վրա կբազմեցնի ամենահայրենասեր հոգևորականներից մեկին, որն իր կյանքի օրինակով ու գործունեության բարոգով, նախնայաց ոգով և հավատով, վառ կպահի հայ հոգիներում հայրենասիրության, եկեղեցասիրության սրբազան հուրը, ինչպիսիք էր Դեռոզ Զ.ը:

Ուրախ ենք հոգիին և մխիթարված ազգովին, որ մեր մեծ եկեղեցականների անփոխարինելի կորստից հետո ևս այսօր, Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու բարձրատիման հոգևորականության շարքերում, ունենալով Ամենայն Հայոց Հայրապետության Աթոռի համար մի շարք արժանավոր քեկնածուներ:

Մեր Ազգային-եկեղեցական այս ժողովի հարգելի պատգամավորների սրտազին պարտականությունն է՝ հանդես բերել բաղաժանցիական արիություն, զգոնություն, շրջահայեցողություն, մանավանդ այս նոր ընտրության մեջ: «Պարզամիտ լինել որպես աղանձի, բայց զխորագիտությամբ օժին մեզ ունիմք և ոչ տամք գողանալ զմեզ փառասար գայլոցդ ի լուսակազմ փարախն» (Օրբելյան):

Ազգային-եկեղեցական ժողովի, մեր հոգևորականության, հայ հավատացյալ ժողովրդի պատվի, խղճի, հայրենասիրության, եկեղեցասիրության պարտքն է՝ ընտրել լավագույն քեկնածուին, որը կարողանա վառ պահել հայ ժողովրդի հոգում հայրենասիրության վեհ զգացմունքը, եկեղեցասիրության բոցավառ ոգին, Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու կարգն ու կանոնը, մեր եկեղեցու հատուկ ազգային սրբազան ավանդությունները, մեր եկեղեցու ինքնուրույնությունը, ազգային նկարագիրը, ուղղափառությունը, ժողովրդական սկզբունքները, սամմանադրական ոգին, համերաշխությունը, ազգային միասնությունն ու եկեղեցական միասնականությունը:

Պատմական այս ընտրությունը պետք է վերածել հայ ժողովրդի միասնականության և Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու միության տոնի, հայ ժողովրդի սիրո և հարգանքի տոնի՝ իր Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի և նրա արժանավոր նոր Գահակալի շուրջ:

Չպիտի տարվել երկրորդական ամուլ պայ-
ֆարներով, որոնք ոչ մի լավ բան չեն տվել
մեր ժողովրդին և չեն էլ կարող տալ, բացի
երանից, որ կարող են ուրախացնել մեր թըշ-
նամիներին:

1955 թվականի կաթողիկոսական ընտ-
րությունը պետք է դրսևորի մեր բոլոր բեմե-
րի պատգամավորության իդձերի, կամֆի,
գործողությունների միասնությունն ու հա-
մերաշխությունը Հայաստանյայց Առաքելա-
կան եկեղեցու և Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի
շուրջը:

Այս են պահանջում Հայ եկեղեցու և հայ
ժողովրդի գերագույն շահը, ժամանակի ոգին
և հանգամանքները:

1955 թվականի հայրապետական ընտրու-
թյունը պետք է վեր ածել հայ ժողովրդի հայ-
րենասիրության փայլուն և սրտառուչ միաս-
նականության:

Նոր կաթողիկոսի ընտրությամբ Հայաս-
տանյայց Առաքելական եկեղեցու գերագահ
Հայրապետական Աթոռից կվերանա սուգի
սև ֆողը և նա կմտնի նորից իր պատ-
մական դերի և նշանակության մեջ՝ շարու-
նակելու համար իր հոգևոր առաքելությունը
հայ կյանքում և մեր նվիրական Հայրենիքի
հզորացման, բարգավաճման վսեմ և խաղաղ
աշխատանքներում:

Թող նշմարտության, խաղաղության աստ-
վածային և Սուրբ Հոգին առաջնորդի Ազգա-
յին-եկեղեցական ժողովին, որպեսզի արդյու-
նավետ և բեղմնավոր դառնան ժողովի աշ-
խատանքները և արժանավոր նոր Գահակալի
ընտրությամբ մի անգամ ևս փառավորվի
Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցին և
ուրախանա հայ հավատացյալ ժողովուրդը:

«Թագաւոր երկնաւոր, զեկեղեցի քո Հա-
յաստանեայց անշարժ պահեա՛»:

